

Литература

1. Postolachi, V. Problemele încadrării tineretului pe piața muncii: realități și perspective. Chișinău: Revista științifico-didactică, Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, Economica nr.3 (51)/2005.
2. Результаты исследования в рамках проекта «Проблемы профессиональной адаптации специалистов экономического профиля в контексте требований рынка труда в Республике Молдова», Государственный Университет «Алеку Руссо», Бэлць, Молдова.

Ткач К.

ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ В РМ

В результаті застосування методів професійної та організаційно-психологічної адаптації значно зростає ефективність адаптаційного процесу, що, врешті-решт, позитивно впливає не тільки на нових працівників, але і на результативність діяльності підприємства в цілому. Якщо нові співробітники при прийомі на роботу надані самі собі, то підприємство не може сформувати в них позитивного ставлення до роботи, вірність традиціям, прагнення до високого професіоналізму.

Tkatch C.

EFFICIENCY OF THE METHODS OF PROFESSIONAL ADAPTATION OF GRADUATES OF ECONOMIC HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF REQUIREMENTS OF THE LABOUR MARKET IN REPUBLIC OF MOLDOVA

As a result of application of methods of professional and organizational-psychological adaptation efficiency of adaptable process essentially increases that, finally, positively affects not only a new worker, but also productivity of the enterprise as a whole. If new employees are left to themselves the enterprise fails to help them form positive attitude to work, fidelity to traditions, aspiration for high professionalism.

УДК 378 (0) (043)

Черніченко Г.О.

Донецький національний університет

Булатова О.В.

Маріупольський державний університет

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА РЕГІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В роботі розглянуто основні особливості розвитку процесів регіоналізації вищої освіти в контексті посилення глобальної інтеграції. Охарактеризовано північноамериканський, європейський та південно-східний освітні центри.

Найбільш знаковим процесом кінця ХХ - початку ХХІ століття стала глобалізація, в умовах якої не тільки збільшуються обсяги міжнародної діяльності і створюються нові форми міжнародних політичних, економічних, соціокультурних відносин, а й відбуваються такі просторові зрушення, що призводять до нового етапу розвитку світового господарства, пов'язаного з глобальною регіоналізацією. Глобалізація означає не лише новий кількісний вимір ступеня інтенсивності взаємних зв'язків окремих країн та їх економік, а головним чином – нову якість таких зв'язків, коли формується фактично новий, глобальний (не тотожний простій сумі національних економік) рівень економічної організації, заснований на розвитку інформаційних технологій і знань.

Інтенсивний розвиток потоків капіталу товарів, інформації, технологій призвів й до глобалізації ринку освітніх послуг, обсяг якого складає 50-60 млрд.дол. щорічно. Зміна вимог до робочої сили в контексті глобальних трансформацій, впливає на постійний розвиток знань і вмінь, що набувають студенти. Розвиваючи міжнародну діяльність сучасні університети через обмін і взаємозбагачення в сфері освіти і науки також посилюють глобалізацію ринку освітніх послуг.

Щороку зростає міжнародна мобільність студентів. Сьогодні в світі нараховується близько 3 млн. іноземних студентів [4, с.181]. До 2025 року, за експертними оцінками, міжнародна студентська мобільність суттєво зросте, а кількість іноземних студентів зросте майже втричі і становитиме понад 8 млн.осіб [6, с.37]. Американські університети є найбільш привабливими для навчання для іноземних студентів, 21% яких навчаються саме в США. У Великобританії здобувають вищу освіту 12% цієї категорії студентів. Замикають п'ятірку країн-лідерів за обсягами іноземних студентів Німеччина, Франція і Австралія.

Серед основних факторів, що впливають на поширення міжнародної мобільності студентів, слід зазначити: по-перше економічне зростання і збільшення персональних доходів в багатьох країнах; по-друге, розширення державних програм фінансування навчання та лібералізація режиму студентських віз; по-третє, недостатність пропозиції вищої освіти у країнах-походження студентів і, нарешті, зростання престижності навчання в університетах розвинутих країн.

Країни Азії є найбільшими постачальниками іноземних студентів в світі, в першу чергу це стосується Індії, Китаю, Південної Кореї тощо. Характерно, що й в перспективі саме ці країни будуть основними постачальниками іноземних студентів в світі [5, с.18].

Таблиця 1

Основні країни – постачальники студентів для навчання за кордоном та кількість іноземних студентів (тис.осіб)

Україна	рік					Темп зростання,%
	2000	2005	2010	2020	2025	
Китай	218,4	437,1	760,1	1937,1	2973,3	11,0
Південна Корея	81,4	96,7	114,3	155,7	172,7	3,1
Індія	76,9	141,7	271,2	502,2	629,1	8,8

Посилення процесів регіоналізації в світовому господарстві вплинуло й на розвиток і посилення взаємодії країн – членів регіональних інтеграційних об'єднань в сфері освіти і науки. Серед найбільш успішних регіональних програм сьогодні є формування загальноєвропейського освітнього простору (в рамках Болонського процесу), створення північноамериканського освітнього простору, відповідні програми азійсько-тихоокеанського економічного співробітництва тощо [2, с.9].

В сучасному світі сформовано два основних освітніх центри – північноамериканський та європейський, де навчається основна частина іноземних студентів – 62,1% від загальної кількості [4, с.181]. Внесок іноземних студентів до економіки США складає п'яту частину експорту послуг країни – 18,8 млрд.дол. (за 2009-2010 академічний рік) [7].

Відповіддю Європи на явища глобалізації і одночасно способом надання вищій освіти «європейського виміру» став Болонський процес [1] - регіональний інтеграційний процес, який відбувається в системі європейської університетської освіти і спрямований на зміцнення інтелектуального, культурного та науково-технічного потенціалу Європи, підвищення у світі значущості європейської вищої школи, підвищення її конкурентоспроможності. Болонський процес передбачає проведення низки заходів у вищій освіті країн Європи, які зорієнтовані на формування єдиного освітнього та наукового простору в країнах ЄС, що цілком відповідає Лісабонській стратегії.

Десять країн АСЕАН з листопада 2008 року розпочали роботу щодо гармонізації систем вищої освіти в країнах угруповання (SEAMEO - Southeast Asian Ministers of Education Organization) [3]. Її досягнення планується забезпечити, в першу чергу, через розвиток вільного пересування студентів в межах регіону, розвиток навчальних планів, електронного й дистанційного навчання, утворення наукових кластерів, що в сукупності сприятиме підвищенню якості вищої освіти в країнах АСЕАН, забезпеченню лідерства тощо. Створення єдиного південно-східного азійського простору вищої освіти планується завершити до 2015 року.

Процес регіоналізації вищої освіти в умовах глобалізації виявляється довготривалим і складним (досвід європейських країн є дуже красномовним у цьому сенсі), має свої перешкоди і загрози. Країни відрізняються розбіжностями у системі організації й рівнях національної вищої освіти, її традиціях тощо. Однак саме регіоналізація вищої освіти сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності регіону в глобальному світі, заснованому на знаннях.

Література

1. Балабанов К.В. Основні тенденції розвитку освіти і науки в Європейському Союзі// Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. – Донецк: ДонНУ, 2009. – с. 1047-1050.

2. Интернационализация высшего образования в странах ОЭСР// http://www.oecdcentre.hse.ru/material/opublic/IN_education.pdf
3. An Asian «Bologna Process» moves forward. Changing Higher Education. «An Asian ‘Bologna Process’ Moves Forward,» December 14, 2008.
4. <http://www.changinghighereducation.com/2008/12/index.html>.
5. Global Education digests 2010. Comparing Education Statistics Across the World/ - Monreal: UNESCO Institute for Statistics. – 2010. – 277p.
6. Raychaudhuri A., Prabir D. Assessing Barriers to Trade in Education Services in Developing Asia - Pacific Countries: An Empirical Exercise/ Ajitava Raychaudhuri, Prabir De*// Asia-Pacific Research and Training Network on Trade Working Paper Series, No. 34, May 2007. – 57p.
7. Wildavsky B. The Great Brain Race: How Global Universities Are Reshaping the World/ Ben Wildavsky. – Princeton: Princeton University Press. 2010.- 248p.
8. http://www.export.gov/industry/education/eg_main_022059.asp

Chernichenko G., Bulatova O.

GLOBALIZATION AND REGIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

The issue deals with the main characteristics of higher education regionalization processes development in the context of global integration intensification. It highlights North American, European and northeast educational centres.

УДК 378 (0) (043)

Яремчук І.Г.

Маріупольський державний університет

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В роботі висвітлено глобальні тенденції розвитку світового освітнього простору. Розглянуто країни, що є основними лідерами з експорту освітніх послуг. Наголошено на ролі вищих навчальних закладів у процесі інтернаціоналізації вищої освіти.

В сучасних умовах глобалізації економіки, розвитку інформаційних технологій знання стають основним економічним ресурсом, наука і творчість набувають провідної ролі в розвитку національної економіки. Розвиток ефективного міждержавного співробітництва на всіх рівнях (національному, регіональному, університетському тощо) забезпечує не лише обмін досвідом, а й взаємозбагачення, в тому числі й у сфері вищої освіти.

Глобальними тенденціями розвитку світового освітнього простору стали: розширення ринку освітніх послуг; демократизація системи освіти, її доступність для всього населення (а від так і зміна соціального складу студентів); розширення фінансування освіти і науки, як з боку держави, так і приватного сектору; постійна модернізація університетських освітніх програм тощо.

В ХХІ столітті виробництво знань, їх нагромадження та практичне використання стають найпотужнішою рушійною силою економічного розвитку і нарощування конкурентоспроможності країн на світових ринках. В сучасних умовах формування та розвитку глобального ринку з попитом на кваліфіковану робочу силу, рівень якої підтверджується визнанням в світі відповідним документом на відповідність кваліфікації, посилює тенденцію глобалізації вищої освіти.

Експорт освітніх послуг все більше відіграє визначальну роль у розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу країни. Підтвердженням цього є конкуренція високорозвинутих країн світу у світовій системі вищої освіти. Сьогодні основним лідером на цьому ринку є США. Незважаючи на те, що вища освіта в цій країні є однією з найдорожчих в світі (15-25 тис.дол.), експорт освітніх послуг США становить 18,8 млрд.дол. (за 2009-2010 академічний рік) [3].

З метою підвищення конкурентоспроможності європейської вищої освіти на світовому ринку країни ЄС активно розвивають інтеграцію освітнього і наукового простору, що базується на принципах Болонської декларації. Цей процес став своєрідною відповіддю Європи на явища глобалізації і одночасно способом надання вищій освіті «європейського виміру». Регіональний інтеграційний процес, який відбувається в системі європейської університетської освіти і науки, ставить на меті наступні цілі: